

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theophili Bernardini E Societate Iesv De Religiosæ Perseverantiae Præsidiis Libri XI. ...

Bernardin, Théophile

Antverpiae, 1622

14. Quàm integrè & sincerè se oporteat Præpositis credere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47032)

sunt omnes, unde fit vt desideretur nonnumquam, quod perficere queat, vel etiam quod tentatum noceat: Itemque quod humano conatu, nemo potest sine Deo quidquam efficere, quis autem nouit cui, quando, cuius operis gratia, diuina bonitas, nostris conatibus vim insinuare, fauoremque velit adipiscere? Sit ergo, concludit, quilibet contentus de situatione sua in corpore Christi mystico, etiam pro quocumque reputetur membro infimo, & studeat fideliter agere in ea uacatione, qua Dominus eum uocauit. Pergensque ea subdit, quae propter vsum frequentem occurrentem non potui quin referrem, instituta quidem disputationi non necessaria, percommoda tamen & perutilia. Ex praedictis, uerba eiusdem accipe, apparet error illorum, qui in Religionibus ex obedientia deputati ad exteriora, officia sua cum murmure, & inuoluntarie, imò quandoque uix ex coactione, & per consequens, negligenter & infideliter implent; spiritualia sibi furtiue, contra bonum obedientiae, ultra quam ad eorum statum pertinet usurpantes, & id quod aliorum est, superbe sibi uindicantes, quodque suum est negligentes; & sic, & istud, & illud, non solum saluti suae infructuosum, sed & saepe per propria uoluntatis & inobedientiae uitium, damnosum facientes. Apparet quoque ex praemis, quod incaute agunt nonnumquam Religiosi, modicam compassionem cum suis fratribus ad exteriora explenda deputatis, si quando in spiritualibus minus promti inueniantur, habentes, ipsos temere quandoque tamquam inuictos, non solum corde diiudicantes, sed, quod peius est, saepe gladio linguae suae detractoris percussantes; non attendentes illud uulgare prouerbum; Pluribus intentus minor est ad singula sensus. Nec recogitant, quod si ipsi explere deberent talia, scilicet temporalia & spiritualia, neutrum horum facere forte rite possent. Neque aduertunt, quantum deberent esse Deo & hominibus grati, quod ipsis ad seruendum Deo, in pace & quiete ordinatis, alij coguntur seruire cum multa fatigata & tribulatione, & Deo, & sibi, & alijs: & quod ipsi, uelut domini, recumbunt; alij, uelut serui eorum ministrant ipsis, & in temporalibus de necessarijs eis ministrare habent. Timere deberent hi tales, quod spiritualium operum suorum fructum, non ipsi, sed alij, officiales scilicet exterioribus occupationibus propter eos detenti, apud Deum iustum iudicem percipient, propter suam potissimè ingratitude, qua Deo maxime in nobis displicet. Haec tenus Gerlon.

CAPUT XIV.

Quam integrè & sincerè suis se Praepositis oporteat credere.

Estin obedientia admodum obseruatu necessarium, ut Superiori tuo quasi Deo te totum credas, nullamque uel tenuissimam diffidentiam leuem umbram tibi sinas inferpere: hoc enim est uenenum, haec pestis, qua nulla capitalior, nulla exitiosior fingi potest; nulla, ubi semel insederit, difficilior expugnata. vnde cum-

decumque fouendo malo captantur argumenta; benè, malè; gratè, ingrati; lè-
niter, duriter imperatum aut actum quid fuerit, habet animus maleuolentia
saucius, vnde omnia in prauum, suspitione proritante, detorquet: vbi exaduer-
sum, si beneuolentia, si fiducia in Superiores adest, iucundè excipiuntur omnia,
diligenterque & alacriter, non tantum ad demanda decurritur, sed lata subti-
lique sollicitudine, nutus quoque & desideria vestigantur, vt expleri etiam ipsa
possint. vsque adeò in omnem partem valet amor. Saluberrimè igitur præcipit
Climacus, vt, cum ingressi fuerimus obedientiæ stadium, nihil planè instituto- *Gradu 4.*
rem nostrum dijudicemus; non locum, non ingressum, non initium, cogitationi
contra illum demus.

Hoc vt fiat, condocefaciendi sumus, vt placidissima & æquissima mente,
quidquid à Superiore profectum fuerit, amanter amplexemur, putemusque di-
uinæ providentiæ impulsu, ac sancti Spiritus afflatu incitatum, ista excogitasse,
voluisse, mandasse: futurumque vt sine optatissimo, & ad Dei gloriam accom-
modatissimo imperata concludantur. Cum verò Dei personam Superior referat,
ipsumque quodammodo Deum representet, non minore, certè vigilan-
tiore conatu (proniores enim ad id natura sumus) illicò auersari, & ne quidem
responsione dignari debemus, quidquid fortè in sinistram partem de Præposi-
to quacumque probabilitate suggeratur; nec secus id auersandum est, peni-
tusque de memoria delendum, quam cogitata blasphema, de Deo Sanctisque
occurentia solemus.

Si quid à te fieri, quopiã te ministerio occupari iubeat Superior, simpliciter id
perficere cura; rei præscriptæ intende, nec cur præscripta fuerit inquire. Si oc-
currerit, Propter eiusmodi meã imperfectionem, vel in experimentum, vel quia
hæc aut ista dixi, aut feci, eiusmodi incentore, in talem finem, ista mihi impo-
sita sunt; caue id genus deliramentis insuescas. plena sunt vanitatis, falsitatis, in-
anissimæ, sed & sæpè iniuriôsæ, suspitionis. ah, quoties incertæ coniectationis
opinionem, dum subtiles aliqui videri affectarunt, Religiosa omni quiete, va-
nissimis vmbis externati, exciderunt! Sed neque in alijs vllis rebus, vel curio-
sè omniscium, vel agendorum coniectorem te esse velim. Quid istud rei? in-
quis. vtinam id ne vnquam sciveris: ne quo tamen casu scias & non caueas, vi-
tium explico, opinione mea maximum, at eiusmodi, vt, nedum in sæculo, vix
etiam à Religiosis quibusdam vitium esse credatur. Vno verbo, Vitium istud, est,
coniectoriã facere, seu maus, coniectorem te, & secretorum perscrutatorem
venditare. Hoc multi factitant, sciendi que præstantissimã & diuinitus homini
inditã propensione, ad nugacissimam, & non rarò peccatis inuoluram curiosi-
tatem abutuntur. Quid enim? citatis equis pertranseat vir nobilis, adueniat Cõ-
filiarius, euocetur, conuocetur Magistratus; continuò ad coniectationes recur-
runt, quid noui acciderit, quid negotij interuenerit, boni an mali aliquid por-
tendatur, multa conferendo suspicantur, inquirent, explorant. Nec secus in

Religiosis; adueniat alicunde nouus, videas mihi illico nouarum rerum cupidus istos, aure sitiente assidere, imminere, vigere, fatigare aduenam, dicenda, tacenda importunè sciscitari, & ad ea quæ que quæ nesciat, seu narranda, seu fingenda cogere. Vacat munus aliquod: de successore coniectant, regiones peragrant, hunc aptum, ineptum istum temerario iudicio definiunt. Remouetur quis à munere? causas rimantur, deq; suo, vbi aliud non suppetit, cerebro cõfingunt: illis si placuerit, ad maiora prouehendum; si minùs arriserit, in ordinem & meritò redigendum sueclamabunt. Mutationes aliquæ personarum, aut munerum si sunt, nempe id à se longè antè præuisum dicunt: norūt quid quisque, quo loco, qua hominum adgratulatione, quibus de causis, quo fauore, qua offensione versetur. Itane ad hoc illis datum est intelligendi munus, vt diligat vanitatem, & quærant mendacium: vt mentis ad æterna prognata vigore nugari in musculorum inanitate exhauriant? breuis est vita, angusto limite humani ingenij vis coercetur, quamplurima sunt auditu, lectu, scitu pernecessaria, quibus vestigandis, ne multorum quidem hominum multe sufficiant ætates; huc vis ingenij, huc est omnis industria deurgēda. Quid ergo? Augustinum audiamus, qui epistola quadam, amicè amico loquens, ait, *O vtinam possem assidue tibi aliquid dicere: Id autem aliquid est, vt curis exueremur inanibus, & curis indueremur vtilibus.* Sed propius in rem nostram B. Ignatius, dum vnumquemque suorum monet vt sibi & muneri suo attendant: quidquid de se atque alijs consistendum erit, tamquam de manu Dei expectantes. Qui sibi, qui suo muneri totus intenderit, qui sui, qui aliorum omnium curam poluerit, qui non humanis artibus, sed occulta diuinæ providentiæ potestate omnia gubernari crediderit, indeq; vitæ suæ sortes expectarit, profectò numquam se istiusmodi suspicacæ sciendi auiditate corquebit.

Epist. 63.

Et sanè hac diuinæ providentiæ sancta suspectione, integraque in eam fiducia, ad eò firmari debet omnis in obediendo securitas, vt hic sit quasi cardo, quasi firmissimum fundamentum, quod nulla arte, nullo errore, nullo cuiusquã vnde cumque obnitente molimine labefactari queat. Sed multa in hanc sententiam in libro de obedientia suo loco reperies.

Reuertor ad id vnde digressus fueram, nempe vt æqui semper bonique consulas, quidquid de te, deque rebus omnibus statutum fuerit, neque vllas rerum imperatarum causas, vel coniectando comminisci, vel cogitãdo reuoluere consuecas, vbi maximè causæ illæ vel odiosæ essent, vel in prauos aliorum affectus derivarentur. Esset autem præcæteris illa propè dixerim letaliter noxia, qua fingerem, de me hoc vel illud à Præposito statui, quod aliàs, dum simpliciter & cãdidè mei animi statum illi indicauit, quosdam meos defectus aperuerim, minùs grata quædam dixerim, quæ postquam memori mente recondita seruauit, nunc demum dissimulante, caprata oecatione puniat, vlciscatur, persequatur. Exitialis est hæc cogitatio, nec in Religiosum animum admittenda: quàm multa, quàm variis ignotisq; causis, in commodum subditorum imperantur, quæ cum blan-

blandissima sint, hac tamen insidiantis dæmonis deceptione, amarissima redduntur? certè qui Superiorem patrem, qui amantissimum filiorum, qui non proditorum eum & Religioſi peſtem, non omnem Dei timorem poſuiſſe crediderit, inducèntne in animum id ab eo tantum facinus excogitari poſſe, vt amicum, vt fidentem, vt ſua prodentem, vt filium ab ipſa Religione, quin & à Deo fidei ſuæ commiſſum, fraudulentis artibus perdat? Quis non perfidiæ crudelitatique tanta rrimen exhorreat, putetque vix in hominem, nedum Chriſtianum, Religioſum, Superiorem, cadere poſſe? & erit qui illud alteri, imò etiam illi quem vt Dei perſonam gerentem venerari debet, temeraria ſuſpicionè auſit affingere?

Vtùm nihil eſt cur pluribus agā: ſi quidem in te noui, alieniſſimū te ab iſto vitio noui, procliuemque vt omnia mente optima ſuſcipias; eouſque vt iam rebus ipſis, quod iam dicturus ſum, ſapè præuerteris. Illud autem eſt, exiſtimare me, boni Religioſi, Deoque præſidentis eſſe, omnia ſua Confefſario, Superiorique ſuo, tanto animi candore reuelare, nihil proſus vt clauſum teneat, aded vt ne quidem ſacraſſimo Pœnitentiæ ſigillo arcanum vllum ita regi velit, quin inde regi, inde quoque ad ſuam gubernationem cognitio & ratio à Superioribus peti poſſit. Sed hæc tanta, tamque libera reſectio, nemini præcipi, multis poteſt conſuli. Quid enim? ob mea me peccata ſuſum deorſumque verſabunt? ab omni gratioſiore munere repellent? durius aliquid, humilius, contentius imperabunt? quidni faciant? poſſumne indignari ſi pro meritis tracter? æterna ſupplicia pro meritis, leuiſſimis opinionum vmbriſ conſternabor? & verò, ſi Deo nitor, ſi à Superioribus omnia velut à Deo excipio, rerum mearum curatore Deo, quid expaueſco? conſultiſſimum eſt, vt rationes omnes meas, cogitationes, affectus Superiori recludens, me totum ſi fieri queat prodigam Deo meo, & penitus effundam: certò ſcio, tenuitatem meam liberalitas diuina ſuperabit, ſi, quod tanta bonitas meretur, me illi integrè committo, imenſos, quos non mereor, gratiæ theſauros, plena in me manu effundet. His animis, hac fiducia, conſtanter, perſeueranter, in quemuis Superiorum vttere, nec vllis obtrectantium ſuſſuris, aut ſuſpicionum coniecturis, ab ſancto iſto propoſito, te vel minimum dimoueri ſine. Forſan erit olim, vbi virtutem tuam periclitaturus prudens animarum gubernator Deus, tam inexpectatò res inuolui, ita tui gubernationem permiſceri, aded parum beneuolè & æquè te haberi, vel permittet vel faciet, vt propemodum iuſtiſſima ratione, certique argumentis de quouis amiciſſimo diſſidere poſſe videaris, animique ſic apertè, ſic candidè reſecti pœnitere incipiat: accedet quinetiam, ad intendendam pugnam moleſtiam, vt redundantem, & labores omnes edulcantem gratiæ ſuæ ſuccum deneget Deus, occultoque tantum, nec foras erumpete auxilio te ſuſteter. Tu verò hinc murus ahencus eſto, tantoque magis caueto ne abs eo quem ſemel preſſeris, virtutis gradu vllus te tempeſtatis turbo dimoueat, quanto de futuris aliquando inſultibus præmonitus, arma-

tiorem & præsentiore animam afferre debebis. Tunc existima, illud te ipsum probandi, fortiterq; de præliandi tempus aduenisse, quo & exercitium virtutis intendas, & quam curta tua sit supellex, Deiq; tibi gratia necessaria, & ardentissimis votis humillimè imploranda cognoscas. quod ubi perseverando perfeceris, auribusq; amore obedientiæ circumseptis, venenatos omnes susurros exploseris; tum verò latissima rerum omnium facies, serenitas priore tranquillior, verissimeque pax illa Dei quæ sensum omnem exsuperat, animam tuam iucundissima dulcedine delinitam fouebit. Hic ergo esto Superioribus fidendi modus, ut in eo ne sit modus: idque commendandi sic à me finis fiat, ut eam exercendi, nec à te, nec ab vlllo Religioso finis fiat.

Maioribus his de obedientia præceptis, frequentioris exercitationis vnum addo, Ut ne quid facile à Superiore petieris, præter ea minima & vulgaria, quæ passim peti & solent & debent: & si quando petendum fuerit, tum verò non tam petentis & impetrare nitentis, quàm Superiorem consulentis speciem tuam præ se ferat oratio. quod consequeris, si non quidem institeris ut vel ambulare, vel negotium aliquod procurare liceat, sed perpena ratione cur id postulandum putas, Superiorem adeas, clareq; & neutro indicata (si de negotijs agitur) animi propensione dicas, eiusmodi tractandi negotij occasionem & rationem occurrere, probaretne ut eius causa huc vel illuc adires, ista vel illa susciperes? Tum verò vel affirmatè, aut concedet, aut negabit, vel interrogando in hanc aut illam partem obiiciet: si hoc postremum, respondebis quod æquū fuerit; si prius, affirmationi aut negationi acquiesces, existimans illud ipsum de quo nihil inquiri, nihil dubitat, illi fati esse notum, & peculiari Dei instinctu in illam partem ferri. Video equidem, in tanta quanta est hominum, rerum, temporum, varietate, esse ubi hos agendi loquendiq; modos obseruare minùs oporteat; at certè ut plurimum, & ubi certarum rationum vis inde non abduxerit, obedientiæ decorum, & Superiorum obseruantia, exiget ut feruentur.

Ut verò pacata & obsecundante mente id quidquid responsum fuerit excipias, conferet plurimum, si tibi antè persuaseris, partè eam in quam propensior es, tibi esse denegandam, addita quinetiam obiurgatione peracri, quòd in eam mentem & postulationem veneris: idq; meritò, ob eas quas antè excogitabis rationes, vel, si tibi nullæ occurrant, ob eas quas diuiniore luce & sanctiore impulsu, Superiorem animaduersurum putabis: eiusque negationem cum gaudio excipies, credens per eam fieri, ut ne quo improuiso & latente dæmonis laqueo induaris. solent enim, vel in sanctis operibus, latè plurimi, ac etiam vnde minùs credidisses, inde intricatiùs implecti. Plura non addo, opportuniùs enim aliam in dissertationem hæc referuo; vehementer tamen hoc postremum ut summoperè ad perpetuam æquabilitatem conducens, & alacritatem in obediendo conseruans, commendatum velim.

Sed sanctorum Ægypti Patrum nobilissima sententia caput hoc concludamus.

mus. Pronunciant enim monachum nullatenus iram, tristitiam, spiritum fornicationis posse superare, qui prius per obedientiam suas voluntates mortificare non didicerit; sed nec humilitatem cordis veram, nec cum fratribus concordiam, nec in monasterio perseverantiam posse retinere. Ita quidem illi: unde videas quàm verè, & quantas vir obediens loquatur victorias: quamque nihil agat Religiosus, qui hac minùs observata, postero in alijs labore fatigatur.

CAPVT XV.

De propria voluntate rescanda.

MVita passim hac de re in obuijs & optimis auctoribus reperies, pauca saluatim, quæ memoriæ recurrant accipe.

Gerfonis illud vtilissimum: Pro quadam regula generali tenendū, vt omnia ad qua voluntas cum quodam impetu & vehementia, sine praua deliberatione inclinatur, quantumcumque appareant bona, habeantur suspecta: quia communiter sunt motus sensualitatis & passionum, quibus hostis antiquus persapè se immiscet. Cuius axiomatis vsus, & ad prudentiam vtilitas, & ad perfectionem securitas, latius propemodum spectat, quàm credi valeat: eiusque rationem è dicendis haurire mox licebit.

Generatim quoque præcipit D. Bonaventura: In bonis & indifferentibus, alterius potius quàm tuam stude adimplere voluntatem: imò semper in exterioribus actionibus te studeas abnegare, aliorum beneplacitum affectans cum omni vigilantia in licitis adimplere, & hoc circa omnes, maximè circa Superiores studeas exhibere. Ita quidem ille. Cuius præcepti rationem si vestigare volumus, non eam tantum & quidem optimam, reperiemus, quòd vsu & frequentata exercitatione, ad iugum perpetuò ferendum aptanda sit voluntas, ipsaque consuetudine, tam ad parèdum prompta reddatur, quàm ad imperandum, & aliena imperia detrectandum, naturæ vitio soler esse procliuis. Sed est quoque eiusdem rei alia altius repetenda, & imprimis notanda ratio, nempe vt decorè, & suscepto vitæ instituto còsentaneè viuatur. Religiosa enim vita, vita est quæ alieno nutu imperioque traducitur, seque totam alteri quasi nexu & mancipio tradit; æquum igitur est vt quidquid ab homine religiosè viuente proficiscitur, nihil habeat quod suum sensum, suos proprios impetus redoleat. Intuere, amabo, viros illos, qui sibi quiduis arrogant, quid verba eorum, quid facta sonant? quodcumque in aspectum vel auditum inciderit, continuò id iudicant: domum alienam ingrediuntur? hæc benè, ista malè sira sunt. aliunde gesta referuntur? hæc prudenter, ista imprudenter admissa: ipsius etiam Ecclesiæ & regnorum gubernatio iudicatur: sibi contradici nolunt, in suam alios sententiam instando pertrahunt, summumque votorum illis est, si, quod volunt, hoc agunt; hinc illis perpetuum est in ore, Sic volumus,

Extremo I.
con. pusill.
Cap 4. de
remed. de
fectuum.